

RABHADH

Ná déan dearmad an páipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabhar, nó caillfidh tú marcanna.

Scríobh do Scrúduithe anseo:

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2015

TÍREOLAÍOCHT – ARDLEIBHÉAL

ROINN 1 – FILLTEÁN (60 marc)

DÉ hAOINE, 5 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 – 11.30

Greille Mharcála an Fhillteáin				
Ceisteanna		Marc	Scrúdaitheoir	Scrúdaitheoir Comhairleach
	@	3		
	@	2		
	@	1		
	@	0		
Marc Iomlán				

NÓTA: TÁ ROINN 2 DEN SCRÚDÚ SEO AR PHÁIPÉAR AR LEITHLIGH

ROINN 1 (60 marc)

Freagair **GACH** ceist.
Tá rogha agat laistigh de thrí cheist.
Déan deimhin de go gcuireann tú an fillteán seo
ar ais le do fhreagarleabhar.
Caillfidh tú marcanna mura gcuireann.

1. SÍONCHAITHEAMH

Taispeántar carraig aolchloiche atá síonchaite san fhótagraf thuas.

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart i ngach ceann de na ráitis a leanas.

- (i) Is é a thugtar ar an limistéar aolchloiche síonchaite seo ná *pábháil aolchloiche / pluais aolchloiche*.
- (ii) Cruthaítear an ghné seo ag *síonchaitheamh meicniúil / síonchaitheamh ceimiceach*.
- (iii) Is féidir sampla den ghné seo a fháil *sa Bhoireann / ag Clochán an Aifir*.

2. CARRAIGEACHA

Is iad Bruthcharraigeacha, Carraigeacha Dríodair agus Carraigeacha Meiteamorfacha na príomhghrúpaí carraigeacha.

Críochnaigh gach ceann de na habairtí a leanas agus an grúpa carraige ceart á chur isteach agat.

- (i) Is é a thugtar ar charraigeacha a chruthaítear ag teas mór nó brú ná _____.
- (ii) Is é a thugtar ar charraigeacha déanta as ábhar bolcánach leáite fuartha ná _____.
- (iii) Is é a thugtar ar charraigeacha déanta as iarsmaí brúite ainmhithe, plandaí nó ábhair carraig eile ná _____.

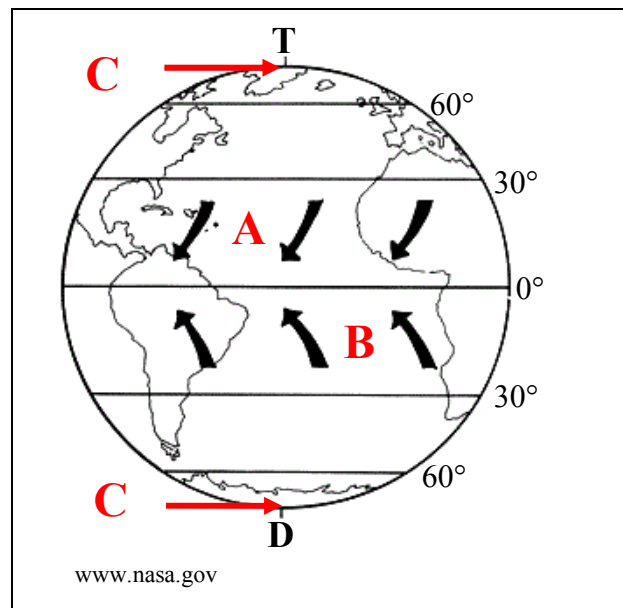
3. AIBHNEACHA

Críochnaigh gach ceann de na habairtí seo a leanas agus na téarmaí cearta as an tábla thíos á n-úsáid agat.

Craobh-abhainn	Cumar	Inbhear
Foinse	Abhantrach	Dobhardhroim

- (i) Is é a thugtar ar an limistéar draenáilte ag abhainn agus a cuid craobh-aibhneacha ná an _____.
- (ii) Is é a thugtar ar an áit a mbuaileann craobh-abhainn leis an bpríomhabhainn ná an _____.
- (iii) Is é a thugtar ar bhéal taoide abhann ná an _____.

4. PATRÚIN AN DOMHAIN

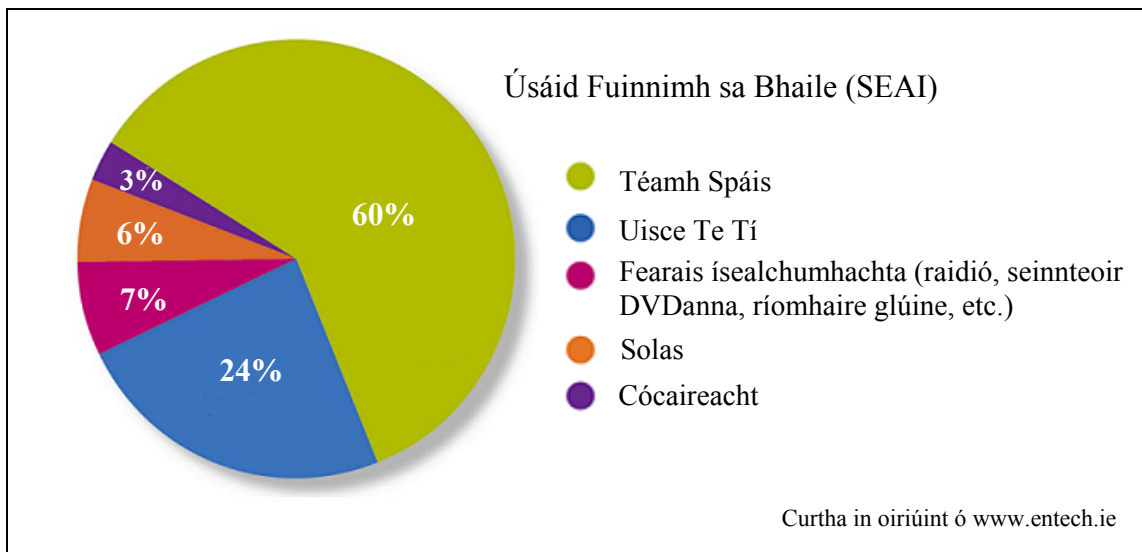

Scrúdaigh an léaráid thuas.

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart i ngach ceann de na ráitis a leanas.

- (i) Is *gaotha teo / gaotha fuara* iad na gaotha ag **A**.
- (ii) Is *trádghaotha anoir-aneas / trádghaotha anoir-aduaidh* iad na gaotha ag **B**.
- (iii) Tá limistéar le *brú ard / brú íseal* le fáil ag **C**.

5. ÚSÁID FUINNIMH

Scrúdaigh an phíchart thuas a thaispeánann úsáid fuinnimh sa bhaile in Éirinn in 2013.

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart thíos chun a thaispeáint cé acu **trí** ráiteas díobh seo atá ceart.

1. Fearais ísealchumhachta a bhí i gceist i gcás 31% d'úsáid fuinnimh sa bhaile.
2. Solas agus cócaireacht le chéile a bhí i gceist i gcás 9% d'úsáid fuinnimh sa bhaile.
3. Bhí an céatadán úsáide ag fearais ísealchumhachta níos mó ná an céatadán úsáide d'uisce te tí.
4. Téamh spáis a bhí i gceist i gcás an chéatadáin is mó d'úsáid fuinnimh sa bhaile.
5. Uisce te tí a bhí i gceist i gcás na ceathrú coda, geall leis, d'úsáid fuinnimh sa bhaile.

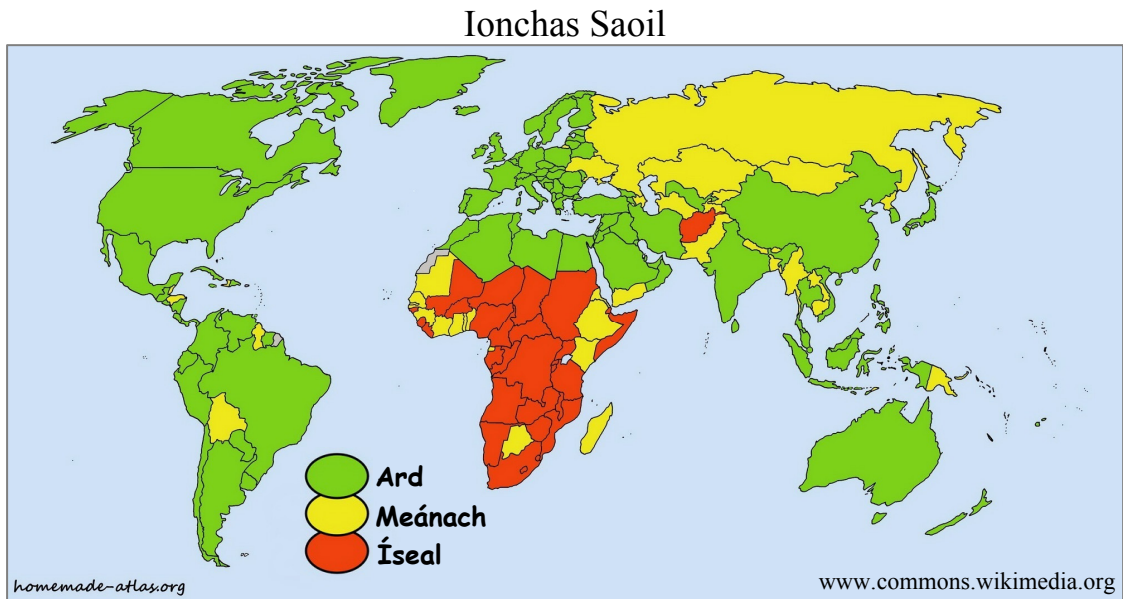
1, 2, 3

1, 3, 5

2, 3, 4

2, 4, 5

6. IONCHAS SAOIL

Scrúdaigh an léarscáil thuas a thaispeánann ionchas saoil ar fud an domhain.

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart i ngach ceann de na ráitis a leanas.

- (i) Tá an t-ionchas saoil *ard / íseal* sa Ghearmáin.
- (ii) Tá an t-ionchas saoil *méanach / íseal* i Mailí.
- (iii) Tá formhór na dtíortha ina bhfuil an t-ionchas saoil íseal san *Afraic / Áis*.

7. IMIRCE

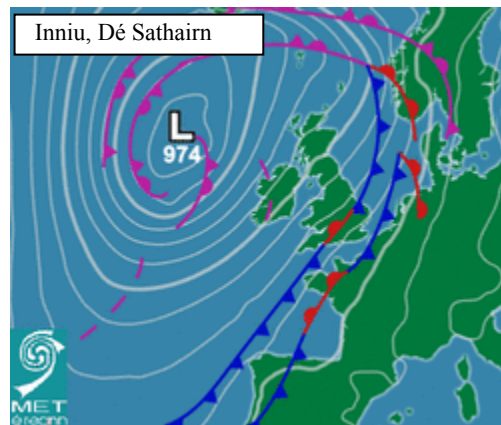
Taispeánann an tábla thíos toisc bhrú, toisc tharraingthe agus bac ar imirce dhaonna.

Dlí inimirce	Corraíl shibhialta	Seirbhísí níos fearr
--------------	--------------------	----------------------

Críochnaigh gach ceann de na habairtí seo a leanas agus na téarmaí cearta as an tábla thuas á n-úsáid agat.

- (i) Toisc bhrú is ea _____.
- (ii) Toisc tharraingthe is ea _____.
- (iii) Bac ar imirce is ea _____.

8. CAIRT AIMSIRE

Scrúdaigh an chart aimsire thuas.

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart i ngach ceann de na ráitis a leanas.

- (i) Is é a thugtar ar an limistéar lagbhú san Atlantach ná **lagrach / frith-chioclón**.
- (ii) Tabharfaidh an fronta aimsire ag teacht i dtreo na hÉireann aimsir **chiúin / ghaofar** leis.
- (iii) Is é a thugtar ar línte a cheanglaíonn áiteanna arb ionann brú an atmaisféir iontu ná **isihiaití / iseabair**.

9. DÉANTÚSAÍOCHT

Is é a bhíonn i gceist de ghnáth le tionscal gan chuing ná:

Tionscal atá lonnaithe in aice le hamhábhair.

Tionscal nach bhfuil ceangailte le suíomh amháin ar leith.

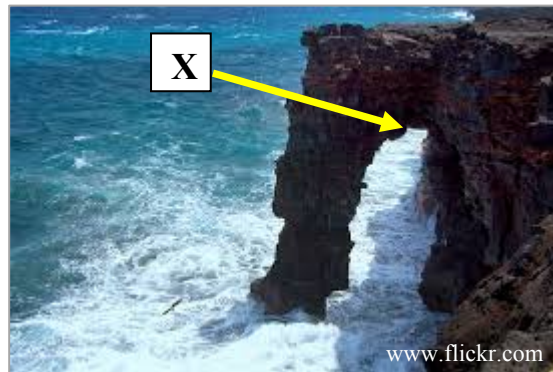
Tionscal nach bhfaigheann deontais ón rialtas.

Tionscal nach dtugann fostaíocht ach do chéimithe tríú leibhéal amháin.

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

FREAGAIR 10A NÓ 10B

10A. CÓSTAÍ

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart i ngach ceann de na ráitis a leanas.

- (i) Is é atá sa ghné lipéadaithe **X** san fhótagraf thuas ná *stua farraige / tambaló*.
- (ii) Baineann an ghné seo le *sil-leagan cósta / creimeadh cósta*.
- (iii) Is é an phróiseas trínar cruthaíodh í ná *gníomhú hidrálach / síobadh feadh cladaigh*.

NÓ

10B. OIGHRIÚCHÁN

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart i ngach ceann de na ráitis a leanas.

- (i) Is é atá sa ghné san fhótagraf thuas ná *fiord / coire*.
- (ii) Baineann an ghné seo le *hoighearchreimeadh / sil-leagan oighreach*.
- (iii) Is é an próiseas (na próisis) trínar cruthaíodh í ná *gníomhú hidrálach / sracadh agus scríobchaitheamh*.

FREAGAIR 11A NÓ 11B

11A. UIRBIÚ

Sna boscaí a thugtar, meaitseáil gach ceann de na litreacha i **gColún X** le huimhir a phéire i **gColún Y**. Tá péire amháin déanta duit.

Colún X		Colún Y		X	Y
A	Sraoilleáil uirbeach	1	Croí-limistéar gnó agus siopadóireachta.	A	
B	Baile dórtúir	2	Struchtúir nua á dtógáil in áit seanfhoirgneamh.	B	4
C	LCG (CBD)	3	Forbairt uirbeach ag leathadh isteach i gceantair tuaithe.	C	
D	Athnuachan uirbeach	4	Mar cheantar cónaitheach is mó a fheidhmíonn an baile seo.	D	

NÓ

11B. LONNAÍOCHT STAIRIÚIL

Cuir ciorcal thart ar an rogha cheart i ngach ceann de na ráitis a leanas chun a chur in iúl cé acu fíor nó bréagach.

- (i) Fianaise ar lonnaíocht Normannach iad caisleáin.

Fíor *Bréagach*

- (ii) Fianaise ar lonnaíocht réamh-Chríostaí iad galláin.

Fíor *Bréagach*

- (iii) Fianaise ar lonnaíocht phlandála iad liosanna.

Fíor *Bréagach*

FREAGAIR 12A NÓ 12B

12A. AIMSIR

Is é a thugtar ar scamail ag airde an-mhór, a bhfuil baint acu le dea-aimsir ná:

Scamail chumalais

Scamail chiorrais

Scamail stratais

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

12B. AERÁID

Is é a thugtar ar an aeráid atá ann idir 55° ó thuaidh agus an Ciorcal Artach ná:

Aeráid mheánchriosach

Aeráid sabhána

Aeráid bhóireach

Aeráid mheánmhuirí

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

13. CÚNAMH

Sna boscaí a thugtar, meaitseáil gach ceann de na litreacha i **gColún X** le huimhir a phéire i **gColún Y**. Tá péire amháin déanta duit.

Colún X		Colún Y		X	Y
A	Cúnamh ceangailte	1	Cúnamh a thugtar do thubaistí nádúrtha.	A	
B	Cúnamh éigeandála	2	Cúnamh a thugtar le coinníollacha faoi leith.	B	
C	Cúnamh forbartha	3	Cúnamh a thugann rialtais d'eagraíochtaí domhanda.	C	4
D	Cúnamh iltaobhach	4	Cúnamh a thugtar le haghaidh forbairt fhadtéarma.	D	

14. SAOTHRÚ AR PHORTAIGH MHÓNA NA hÉIREANN

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart thíos chun a thaispeáint cé acu trí ráiteas díobh seo ceart.

1. Meaisín é díogaire a úsáidtear chun portaigh a dhraenáil.
2. I limistéir shléibhtiúla amháin a fhaightear portaigh ardaithe.
3. Meaisín é muilleoir a úsáidtear chun an mhóin a scríobadh ó dhromchla portaigh.
4. Acmhainn nádúrtha in-athnuaite í móin.
5. Móin phróiseáilte atá i mbrícíní.

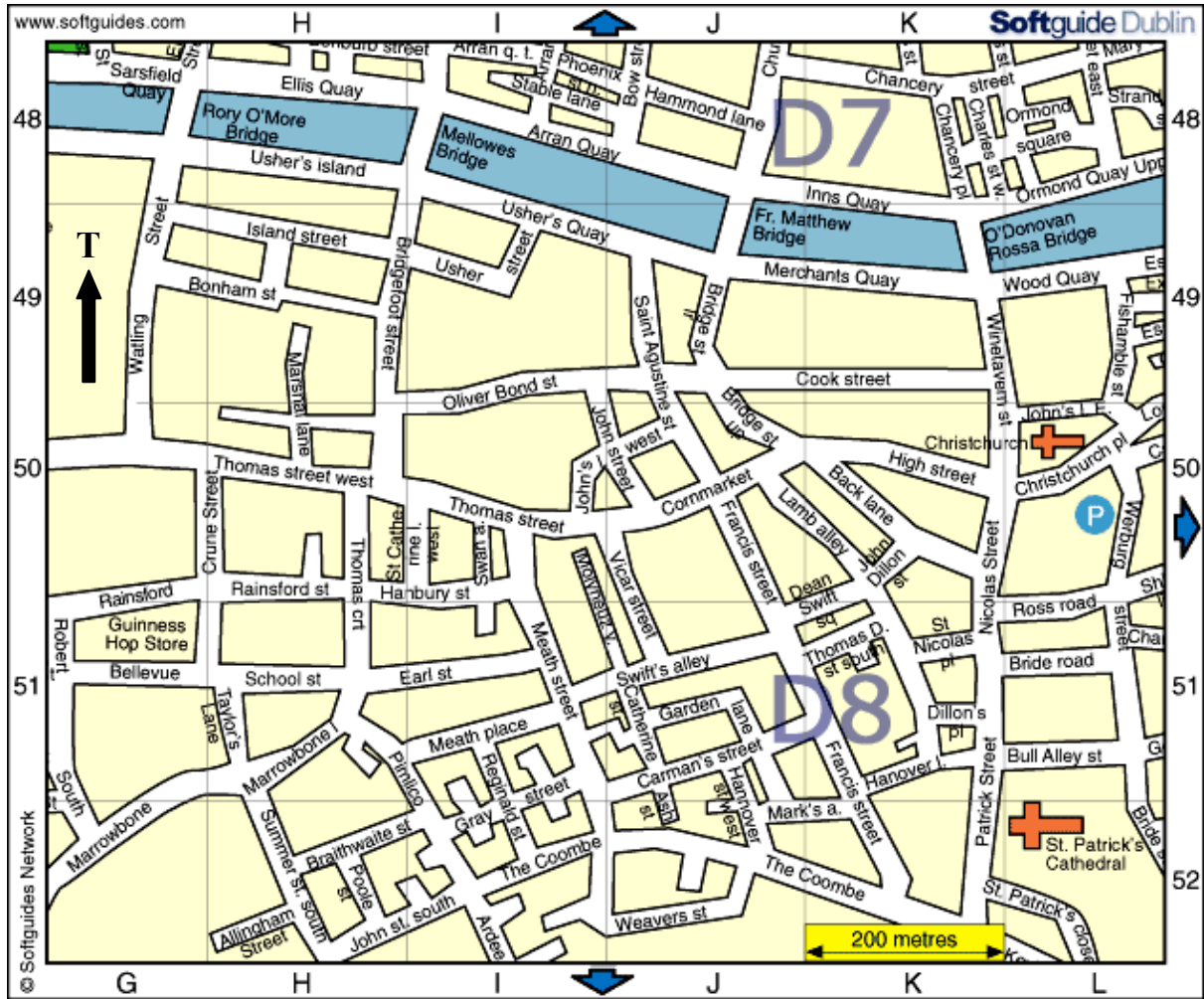
1, 2, 3

1, 3, 5

2, 3, 4

2, 4, 5

15. LÉARSCÁIL SRÁIDE

Scrúdaigh an léarscáil sráide thuas a thaispeánann cuid de Lár Bhaile Átha Cliath.

Ainmnigh an tsráid a dtiocfá chuici i ndiaidh duit na treoracha thíos a leanúint.

- Siúl soir ó dheas ar feadh An Lána Cúil (Back Lane) (K50 ar an ngreille)
- Cas ar dheis go dtí Sráid Niocláis (Nicolas Street) agus siúl ó dheas
- Tóg an tríú sráid ar clé.

An tSráid Ard (High Street)

Bóthar an Rosa (Ross Road)

Sráid Scabhat na dTarbh (Bull Alley St)

An Com (The Coombe)

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

16. TURASÓIREACHT

Cuairteoirí ón Iasacht chun na hÉireann, 2013

Tír / Réigiún	Líon Cuairteoirí
An Ríocht Aontaithe	2,929,000
Na Stáit Aontaithe	1,036,000
An Ghearmáin	483,000
An Fhrainc	434,000
Benelux	265,000
An Spáinn	263,000
An Iodáil	234,000
Críoch Lochlann	210,000
An Aigéine	188,000
Ceanada	123,000
An chuid eile den Eoraip	575,000
An chuid eile den Domhan	248,000
Iomlán	6,988,000

CSO

Scrúdaigh an tábla thuas a thaispeánann eolas mar gheall ar na cuairteoirí ón iasacht a tháinig chun na hÉireann in 2013.

Cuir ciorcal thart ar an rogha cheart i ngach ceann de na ráitis a leanas chun a chur in iúl cé acu fíor nó bréagach.

- (i) Tháinig an líon is mó cuairteoirí chun na hÉireann in 2013 ón bhFrainc.

Fíor **Bréagach**

- (ii) Tháinig níos mó cuairteoirí chun na hÉireann ón Iodáil agus Críoch Lochlann le chéile in 2013 ná mar a tháinig ón bhFrainc.

Fíor **Bréagach**

- (iii) Thug beagán faoi shé mhilliún duine ar fad cuairt ar Éirinn in 2013.

Fíor **Bréagach**

17. LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS

Scrúdaigh léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo. Sna boscaí a thugtar, meaitseáil gach ceann de na litreacha i **gColún X** le huimhir a phéire i **gColún Y**. Tá péire amháin déanta duit.

Colún X	
A	V 903 765
B	V 862 773
C	V 918 718
D	V 877 676

Colún Y	
1	Ionad Páirceála
2	Teileafón Poiblí
3	Cuaille Triantánachta
4	Galfchúrsa

X	Y
A	
B	1
C	
D	

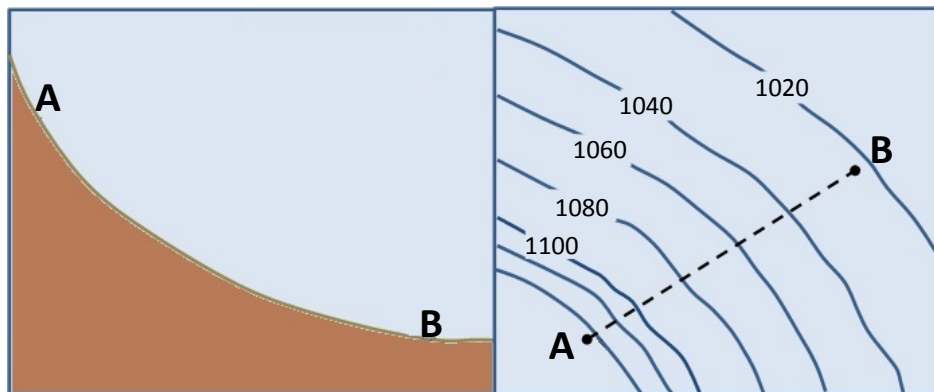
18. AERFÓTAGRAF

Luaigh suíomh an limistéar coillearnaí seo a thaispeántar ar an aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo agus bain úsáid as an ngnáthnodaireacht (cúlra ar dheis etc.).

Suíomh _____

19. FÁNA

Is é atá sa bhfána **A - B** ná:

Fána chéimnithe

Fána chuasach

Fána dhronnach

Fána réidh chothrom

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

20. ABHAINN NA RÉINE

Cuir in iúl cé acu **ceann** de na ráitis a leanas atá fíor agus tic á chur sa bhosca ceart agat.

Éiríonn Abhainn na Réine sa Ghearmáin agus buaileann sí leis an bhfarraige sa bhFrainc.

Éiríonn Abhainn na Réine sa Ghearmáin agus buaileann sí leis an bhfarraige san Ísiltír.

Éiríonn Abhainn na Réine san Eilvéis agus buaileann sí leis an bhfarraige san Ísiltír.

Éiríonn Abhainn na Réine san Iodáil agus buaileann sí leis an bhfarraige sa bhFrainc.

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

Leathanach Bán

Leathanach Bán